PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

Warszawa, 16.04.2024 r.

sygn./znak: DOL.401.68.2024

Pan

Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP

ul. Wiejska 4/6/8
00-489 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679[1] ze zm., dalej jako: rozporządzenie 2016/679, oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych[2], uprzejmie informuję, że do przedstawionego **projektu ustawy o Krajowym Rejestrze Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne** (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Zbigniew Bogucki), dalej jako: projekt ustawy, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jako organ nadzorczy uprzejmie przedstawia następujące uwagi.

Cel regulacji i ocena skutków dla ochrony danych osobowych

Projekt ustawy zakłada powstanie nowego, co do zasady jawnego rejestru publicznego, zawierającego ogromną ilość danych różnych osób (nie tylko osób publicznych, ale również osób trzecich) i wykorzystywanego przez nieokreśloną liczbę

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).
[2] Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

osób/podmiotów. Dane zgromadzone w Krajowym Rejestrze Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne (dalej jako „rejestr") będą do niego wprowadzane, udostępniane i wykorzystywane przez kolejne podmioty/organy/osoby w różnych celach, także z użyciem nowych technologii. W przestrzeni publicznej dane te będą funkcjonować również jako informacje związane z danymi na temat rodziny określonej osoby, czy powiązań pomiędzy osobami sprawującymi określone funkcje, także po zakończeniu pełnienia przez te osoby funkcji publicznej. Zgodnie z projektowanym art. 3 rejestr zawiera imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, numer PESEL, pełnioną funkcję, imię (imiona) nazwisko i numer PESEL małżonka, wstępnych i pełnoletnich zstępnych pierwszego stopnia oraz pełnoletniego rodzeństwa oraz elektroniczne kopie oświadczeń majątkowych osoby publicznej. Proponowane przepisy projektu ustawy, ze względu na zakładaną przez projektodawcę skalę, zakres i sposoby przetwarzania danych osobowych powodować mogą szeroki wachlarz ryzyk dla prywatności i danych osobowych ww. osób. Przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych w nowym projektowanym rejestrze **determinują zasadność przeprowadzenia testu prywatności – projektowania ochrony danych osobowych w procesie tworzenia prawa**[3], w tym **przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych**[4]. Przeprowadzenie takiej analizy powinno prowadzić do wykazania niezbędności przetwarzania wskazanych w przepisach danych osobowych w określony sposób, we wskazanym konkretnie celu (celach) i zakresie oraz oceny ryzyka projektowanych (przyjmowanych) rozwiązań w zakresie przetwarzania danych osobowych, a w konsekwencji oceny wpływu projektowanych rozwiązań na prywatność osób sprawujących niektóre funkcje publiczne. **Projektodawca, nie przeprowadzając oceny skutków dla ochrony danych osobowych, nie wykazał niezbędności przetwarzania określonych danych dla realizacji zakładanego celu ani konieczności tworzenia jawnego rejestru**. Wpływ i ryzyka wynikające z zakładanych rozwiązań uzasadniają zatem przeprowadzenie oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych[5].

---

[3] Art. 25 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 stanowi: „Uwzględniając stan wiedzy technicznej, koszt wdrażania oraz charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania oraz ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych o różnym prawdopodobieństwie wystąpienia i wadze wynikające z przetwarzania, administrator - zarówno przy określaniu sposobów przetwarzania, jak i w czasie samego przetwarzania -wdraża odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, takie jak pseudonimizacja, zaprojektowane w celu skutecznej realizacji zasad ochrony danych, takich jak minimalizacja danych, oraz w celu nadania przetwarzaniu niezbędnych zabezpieczeń, tak by spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia oraz chronić prawa osób, których dane dotyczą".

[4] Uzasadnionym jest dokonanie oceny skutków dla ochrony danych – zgodnie z art. 35 ust. 10 rozporządzenia 2016/679 - już w ramach oceny skutków regulacji w związku z przyjmowaniem określonej podstawy prawnej przetwarzania danych, co przy dokonaniu prawidłowej oceny i wypracowaniu przepisów szczególnych uwzględniających stosowanie ogólnego rozporządzenia o ochronie danych może zastąpić dokonywanie takiej oceny przez podmioty stosujące / wykonujące następnie tak ustalone przepisy.

[5] Zgodnie z art. 35 ust. 7 rozporządzenia 2016/679 ocena skutków zawiera co najmniej: systematyczny opis planowanych operacji przetwarzania i celów przetwarzania; ocenę, czy operacje są niezbędne oraz proporcjonalne w stosunku do celów; ocenę ryzyka naruszenia praw lub wolności podmiotów danych; środki planowane w celu zaradzenia ryzyku, w tym zabezpieczenia oraz środki i mechanizmy bezpieczeństwa, które mają zapewnić ochronę danych osobowych.

Art. 1 projektu ustawy **nie precyzuje celu prowadzenia Rejestru Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne oraz ujawniania w nim danych**, wskazuje jedynie, że: „(…) gromadzi się dane w celu zapewnienia jawności informacji o osobach (…)". W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że celem regulacji jest zwiększenie transparentności życia publicznego w Polsce, a projektowany rejestr dotyczy osób „eksponowanych politycznie", pełniących niektóre funkcje publiczne. Przy tak szeroko określonym zakresie gromadzonych danych (**art. 3** projektu ustawy) i przyjętym modelu jawności rejestru, wskazanie takiego celu – mimo, że jest to cel prawnie legitymowany – należy uznać za niewystarczające. W tym miejscu wskazać należy na wyrok z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawie *Luxembourg Business Registers*[6] dotyczącym rejestrów beneficjentów rzeczywistych prowadzonych przez państwa członkowskie, w tym Polskę, w którym TSUE wskazał, że: „należy zbadać, po pierwsze, czy publiczny dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych jest odpowiedni do realizacji zamierzonego celu leżącego w interesie ogólnym, po drugie, czy wynikająca z takiego dostępu ingerencja w prawa zagwarantowane w art. 7 i 8 karty jest ograniczona do tego, co bezwzględnie konieczne, w tym znaczeniu, że cel ten nie mógłby zostać racjonalnie osiągnięty w sposób równie skuteczny za pomocą innych środków w mniejszym stopniu naruszających te prawa podstawowe zainteresowanych osób, a po trzecie, czy ingerencja ta nie jest nieproporcjonalna w stosunku do tego celu, co oznacza między innymi wyważenie znaczenia celu i wagi tej ingerencji" (pkt 70 wyroku).

Projekt zakłada m. in. **centralizację zakresu i sposobu gromadzenia danych** dotyczących osób objętych rejestrem. Z punktu widzenia ingerencji w autonomię informacyjną jednostki i gromadzenia danych w sposób scentralizowany cele przetwarzania danych osobowych powinny zostać precyzyjnie określone w przepisach rangi ustawy. Mając na względzie zasady wynikające z art. 5 rozporządzenia 2016/679[7]

---

[6] Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 22 listopada 2022 r., *Luxembourg Business Registers*, C-37/20 i C-601/20, EU:C:2022:912.

[7] Zgodnie z art. 5 rozporządzenia 2016/679: „1. Dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość"); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami ("ograniczenie celu"); c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych"); d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane ("prawidłowość"); e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą ("ograniczenie przechowywania"); f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych ("integralność i poufność"). 2. Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie ("rozliczalność")".

i art. 51 Konstytucji RP[8] w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP za niewystarczające, gdyż zbyt ogólne, uznać należy wskazanie jedynie na transparentność życia publicznego, bez precyzyjnie określonego celu przetwarzania danych osobowych w zaproponowanym modelu powszechnej ich dostępności.

Bez wątpienia konieczne jest zachowanie równowagi chronionych wartości konstytucyjnych oraz przyjmowanie rozwiązań godzących obowiązek transparentności z zachowaniem prywatności i autonomii informacyjnej jednostki (art. 61 ust. 3 i ust. 4 Konstytucji RP). Osiągnięcie takiej równowagi jest wymagane także zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP[9].

Podsumowując tę część rozważań wskazać trzeba, że z uzasadnienia do projektu ustawy nie wynika, aby projektodawca dokonał analizy i oceny pod kątem ryzyk towarzyszących proponowanemu przetwarzaniu danych osobowych w sposób scentralizowany w postaci rejestru z danymi powszechnie dostępnymi, a w konsekwencji, by wyważył wpływ planowanego przetwarzania danych osobowych na prywatność osób, których te dane dotyczą i zaproponował rozwiązania odpowiadające poszanowaniu zasad przetwarzania danych osobowych (w szczególności w zakresie podstawy prawnej, rzetelności oraz przejrzystości regulacji dotyczących przetwarzanych danych osobowych)[10]. Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy, mimo że opierają się na uzasadnionym założeniu zagwarantowania większej przejrzystości sytuacji osób sprawujących funkcje publiczne, stwarzają jednocześnie **potencjalne poważne ryzyko naruszenia gwarantowanych przepisami Konstytucji RP oraz ogólnego rozporządzenia o ochronie danych zasad przetwarzania danych osobowych i praw osób, których dane dotyczą**[11].

Z uwagi na to, że procedowane są także dwa inne poselskie projekty ustaw[12], powiązane ze sobą podmiotowo i przedmiotowo, do których zostały zgłoszone uwagi[13] przez PUODO, organ nadzorczy poddaje pod rozwagę prawodawcy koncepcję przyjęcia jednej kompleksowej ustawy, a nie kilku aktów prawnych, które odnoszą się

---

[8] Zgodnie z art. 51 ust. 1 i 2 Konstytucji RP: „1. Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. 2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym".

[9] Art. 31 ust. 3 Konstytucji RP stanowi: „Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw".

[10] Art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679 („zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość").

[11] Por. wyrok TSUE z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie C-204/21, w którym Trybunał podniósł systemowe wątpliwości dotyczące upubliczniania w Internecie danych osób publicznych, wskazując, że: „przetwarzanie danych osobowych stwarza swobodny dostęp do tych danych w Internecie dla ogółu społeczeństwa, a w konsekwencji dla potencjalnie nieograniczonej liczby osób, w związku z czym to przetwarzanie może umożliwić swobodny dostęp do wspomnianych danych również osobom, które ze względów niezwiązanych z deklarowanym celem interesu ogólnego,(…) dążą do uzyskania informacji o sytuacji osobistej składającego oświadczenie" (pkt 376).

[12] 1) Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 155), 2) poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 156).

[13] Opinia z 13.12.2023 r. (znak: DOL.401.602.2023), opinia z 20.02.2024 r. (znak: DOL.401.8.2024).

fragmentarycznie do problematyki transparentności życia publicznego w Polsce i osób sprawujących funkcje publiczne.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy

Zgodnie z **art. 1** projektu ustawy w Krajowym Rejestrze Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne gromadzi się dane w celu „zapewnienia jawności informacji o osobach pełniące niektóre funkcje publiczne w państwowych i samorządowych jednostkach organizacyjnych oraz ich powiązaniach z innymi osobami pełniącymi funkcje w państwowych i samorządowych jednostkach organizacyjnych". Dla zachowania równowagi przy nakładaniu praw i obowiązków, także związanych z przetwarzaniem informacji o osobach, w tym sprawujących funkcje publiczne, obejmując nimi zobowiązanych należałoby kierować się ściśle określonymi kryteriami. Tymczasem projektodawca proponuje objęcie regulacją osoby sprawujące „niektóre funkcje", nie precyzuje jakie przyjął kryterium dla „funkcji", nie definiuje pojęcia „funkcji publicznej", ewentualnie nie odwołuje się do stosownych obowiązujących regulacji w tym zakresie. Podobnie, w **art. 2** projektodawca wymienia kategorie osób, których dane będą gromadzone w rejestrze, lecz nie definiuje pojęcia „osoby publicznej", nie odwołuje się także do stosowania obowiązujących przepisów. Ponadto, uzasadnienie do projektu ustawy wskazuje na „osoby eksponowane politycznie", czyli „PEP" (*Politically Exposed Persons*). Projektodawca nie używa spójnych i jednoznacznych pojęć. Powstaje zatem pytanie czy zakres podmiotowy regulacji jest wyczerpujący i jakimi kryteriami kierował się projektodawca, wskazując kategorie osób, które mają obowiązek przekazania danych, jak i których dane mają być dalej w rejestrze przetwarzane. Celem uniknięcia stworzenia normy blankietowej, która nie powinna stanowić podstawy prawnej dla regulacji nakładającej na jednostki obowiązki, w tym w zakresie przetwarzania informacji o osobach, uzasadniona jest powtórna analiza proponowanej regulacji i co najmniej doprecyzowanie ww. przepisów.

Art. 3 projektu ustawy wskazuje jaki zakres danych zawiera rejestr. Są to: imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, numer PESEL, pełniona funkcja, imię (imiona), nazwisko i numer PESEL małżonka, wstępnych i pełnoletnich zstępnych pierwszego stopnia oraz pełnoletniego rodzeństwa oraz elektroniczne kopie oświadczeń majątkowych osoby publicznej. Punkt 6 tego przepisu[14] przewiduje, że w rejestrze gromadzone i przetwarzane będą „imiona, nazwiska i numery PESEL małżonka, wstępnych i pełnoletnich zstępnych pierwszego stopnia oraz pełnoletniego rodzeństwa, z wyszczególnieniem stopnia pokrewieństwa pełniących funkcję w spółkach, o których mowa w art. 2 pkt 13 i 14 ustawy" osoby publicznej. Projektowane rozwiązanie nie zostało jednak uzasadnione co do powiązań osób publicznych z osobami pełniącymi funkcje w spółkach, ani kto/w jaki sposób będzie weryfikował „powiązania". Jednocześnie projekt w art. 5 przewiduje, że wpisu danych do rejestru i ich aktualizacji dokonuje samodzielnie osoba fizyczna. Wzgląd na zasadę minimalizacji danych wymaga wykazania przez projektodawcę niezbędności przetwarzania danych ww. osób.

[14] Uwaga redakcyjna: zgodnie z numeracją punkt 6 powinien mieć numer „5".

Projektowane regulacje należy również ocenić pod kątem zasady przejrzystości i wskazanych na wstępie wymagań konstytucyjnych.

Projektowany art. 3 dotyczący kopii oświadczeń majątkowych osoby publicznej nie przewiduje jakichkolwiek wyłączeń dotyczących np. części oświadczenia dotyczącego adresu nieruchomości, na podstawie którego można chociażby pośrednio zidentyfikować daną osobę fizyczną.

Zasady przetwarzania danych osobowych

Zgodnie z **art. 4** projektu ustawy rejestr jest rejestrem publicznym prowadzonym w systemie teleinformatycznym (ust. 1), a administratorem zawartych w nim danych jest Minister Sprawiedliwości (ust. 2, uwaga redakcyjna: słowo „danych" należy usunąć gdyż definicja z art. 4 pkt 7 rozporządzenia 2016/679 wskazuje na „administratora"). Jako, że **wpisu danych do rejestru oraz ich aktualizacji dokonuje samodzielnie osoba publiczna**, po dokonaniu uwierzytelnienia (**art. 5**), to działania tej osoby – zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami – dotyczą nie tylko jej danych, ale również odnoszą się do danych osób powiązanych pełniących funkcje publiczne w spółkach. Projektodawca przypisał rolę administratora zawartych w rejestrze danych Ministrowi Sprawiedliwości (art. 4 ust. 2), nie określił jednak statusu osoby publicznej zamieszczającej i aktualizującej dane i oświadczanie/oświadczenia zawierające dane osób powiązanych w związku z przetwarzaniem tych danych. W konsekwencji nie zostały zidentyfikowane zakresy odpowiedzialności za przetwarzania danych osobowych przez tę osobę w rzeczonym rejestrze (np. kto ma odpowiadać za realizację praw podmiotów danych, zgłaszanie naruszeń, jakość danych, prawidłowość danych, itp.)[15].

Odnosząc się do proponowanych regulacji dotyczących funkcjonowania rejestru, **na aprobatę kierunkowo zasługuje wyeliminowanie jawności numeru PESEL i miejsca zamieszkania.** Wskazać należy na brzmienie **art. 6 ust. 1** projektu ustawy: „Rejestr jest jawny, z wyjątkiem numeru PESEL i miejsca zamieszkania osoby, której dane wpisano do rejestru. Każdy ma prawo nieodpłatnego dostępu do tych danych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego". Zdanie drugie wymaga jednak modyfikacji celem zapewnienia braku dostępu do numeru PESEL i miejsca zamieszkania tej osoby. **Art. 6 ust. 2** w brzmieniu: „Korzystanie z danych Rejestru zapewnia funkcjonalność polegającą na pozyskaniu informacji o osobach, z którymi osoba publiczna pełniła funkcje w organach zarządzających i nadzorczych spółek handlowych określonych w art. 2 pkt 13 i 14 w okresie 8 lat poprzedzających dzień dostępu do Rejestru" dotyczy korzystania z danych, brak jest jednak wskazania na czym owo korzystanie miałoby polegać (w innych artykułach mowa jest o dostępie). Ewentualnie rozważenia wymaga dookreślenie w przepisach dopuszczalnego zakresu danych pozyskanych z rejestru. Przepis w proponowanym brzmieniu wymaga ponownej analizy i doprecyzowania w ww. zakresie oraz wskazania wynikających systemowo z

[15] Pomocne w tym zakresie mogą być Wytyczne EROD 07/2020 w sprawie pojęć administratora i podmiotu przetwarzającego w RODO: https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor-gdpr_pl (dostęp 25.03.2024 r.)

przepisów rangi ustawy zabezpieczeń przed nieuprawnionym dostępem i nieuprawnionym wykorzystaniem danych. Jednocześnie **norma dotycząca dostępu do danych nie może być sformułowana w tak ogólny i nieczytelny sposób**. Regulacje dotyczące pozyskiwania danych z rejestru wymagają pogłębionej analizy i szczegółowego określenia. Ani projekt ustawy, ani jego uzasadnienie nie odnosi się do tego na jakich zasadach, w jakim trybie, zakresie, komu (jakim organom/podmiotom) udostępniane są dane z przedmiotowego rejestru. Tymczasem wszelkie procesy związane z przetwarzaniem danych muszą odbywać się z zachowaniem poszanowania ochrony danych osobowych. Jeżeli dane będą udostępniane, to określić należy w jakim trybie będzie następowało udostępnianie – czy w trybie wnioskowym, czy bezwnioskowym i przy zachowaniu jakich warunków. Takich rozwiązań wymaga prawidłowa realizacja zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości. Projektodawca powinien także pamiętać o zapewnieniu w przepisach stosowania zasad ograniczenia celu oraz minimalizacji danych.

Zauważyć należy, że projektodawca tworząc nowy rejestr nie reguluje materii związanej z zabezpieczeniami i dostępami osób/organów/podmiotów z niego korzystających. Prowadzący system teleinformatyczny Minister Sprawiedliwości powinien zapewniać zachowanie poufności, integralności, kompletności oraz dostępności danych przetwarzanych w rejestrze. Konieczne jest zapewnienie uwzględnienia zasad przetwarzania, w tym ochrony danych osobowych i prywatności, na każdym etapie tworzenia oraz istnienia technologii obejmującej ich przetwarzanie, zgodnie z mechanizmami wynikającymi z art. 25 rozporządzenia 2016/679 (uwzględnienie ochrony danych w fazie projektowania oraz domyślna ochrona danych - *privacy by design* oraz *privacy by default*). System teleinformatyczny, w którym przetwarzane są dane osobowe, powinien zapewniać również autentyczność, rozliczalność i niezawodność.

Określenie w drodze rozporządzenia wykonawczego do ustawy sposobu prowadzenia rejestru (**art. 8** projektu ustawy) w ocenie organu nadzorczego jest niewystarczające. Tak kluczowa, podstawowa materia powinna być objęta mocą przepisów rangi ustawy, jako kształtujących prawa i obowiązki (art. 31 ust. 3 oraz art. 51 ust. 1 i 3 Konstytucji RP) i jedynie doprecyzowane w akcie wykonawczym.

Art. 7 zd. 1 projektu ustawy wskazuje, że dane określone w art. 3 podlegają usunięciu z rejestru z mocy prawa po upływie 8 lat od zakończenia pełnienia funkcji określonej w art. 2. Projektodawca nie uzasadnił jednak 8-letniego terminu przetwarzania danych (nie wiadomo zatem jakie jest uzasadnienie dla niezbędności przetwarzania danych przez akurat 8 lat). Powstaje ponadto pytanie kto będzie odpowiedzialny za ustalenie zakończenia pełnienia funkcji publicznej przez daną osobę i w związku z tym za aktualizację danych w rejestrze w przedmiotowym zakresie. Wzgląd na konstytucyjną zasadę legalizmu oraz zasadę ograniczenia przechowywania danych osobowych wymaga wzięcia pod uwagę (i zapewnienia w regulacji), że przepisy ustaw z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa przewidują, że oświadczenia majątkowe przechowuje się przez okres 6 lat.

Projektowany **art. 10** dodaje w ustawie z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 685 ze zm.) art. 4 ust. 4b w brzmieniu: „4b. Centralna Informacja zapewnia połączenie Rejestru z Krajowym Rejestrem Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne umożliwiające udostępnianie danych określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia ... o Krajowym Rejestrze Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne (Dz. U. poz. ...)". Przepis ten przewiduje, że dostęp do Rejestru Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne odbywa się poprzez Centralną Informację dotyczącą KRS. W samym projekcie ustawy (**art. 4 i następne**), jak i w uzasadnieniu, brak jest wskazania, że działa on z wykorzystaniem infrastruktury Krajowego Rejestru Sądowego. Jednocześnie, cele jakim służy KRS, zgodnie z aktualnym stanem prawnym, nie są tożsame z celem projektowanej regulacji, wskazanym w jej uzasadnieniu. Ponadto, pod rozwagę należy wziąć wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C-201/14, *Sarmanda Bara i in /Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate*[16], w którym Trybunał orzekł, że odrębne organy w ramach administracji publicznej należy traktować jako odrębnych administratorów, co w konsekwencji oznacza, że organ, któremu w ramach administracji publicznej przekazuje się dane osobowe, jest odbiorcą.

Z uwagi na powyższe art. 10 projektowanej ustawy wymaga ponownej analizy. Jeżeli nowy rejestr miałby działać z wykorzystaniem infrastruktury Krajowego Rejestru Sądowego, a cele jakim służy KRS nie są tożsame z celem projektowanej regulacji, wskazanym w jej uzasadnieniu, należałoby przyjąć również przepisy prawa odpowiadające przedmiotowemu rozwiązaniu, uwzględniając aktualnie obowiązujący porządek prawny.

W projekcie ustawy (jak i w jego uzasadnieniu), nie wskazano czy projektowane rozwiązanie wiąże się z zautomatyzowanym przetwarzaniem danych osobowych w systemie teleinformatycznym (zautomatyzowane przetwarzanie danych, w tym profilowanie, reguluje art. 22 rozporządzenia 2016/679). Wspomnieć należy, że na zagrożenia związane z wykorzystaniem automatycznego przetwarzania danych zwraca uwagę Grupa Robocza Art. 29 (poprzedniczka Europejskiej Rady Ochrony Danych – organu zapewniającego spójne stosowanie rozporządzenia 2016/679) w **Wytycznych w sprawie zautomatyzowanego podejmowania decyzji i profilowania do celów rozporządzenia 2016/679 przyjętych w dniu 3 października 2017 r.** Zalecenia i rozumienie przepisów rozporządzenia 2016/679, wynikające z tego dokumentu powinny znaleźć – odpowiednie dla realizacji celów przepisów, ale i ryzyk zidentyfikowanych w teście prywatności – odzwierciedlenie w przepisach ustawowych.

Stosowne normy powinny zagwarantować właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą (zwrócić uwagę należy np. na przepisy, które wprawdzie dotyczą innego sektora, ale regulują profilowanie, tj. w

[16] Treść wyroku dostępna jest pod linkiem: https://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-201/14 (dostęp 25.03.2024 r.).

szczególności na art. 105a ust. 1a ustawy Prawo bankowe[17] oraz art. 41 ust. 1a ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej[18]).

Podsumowanie

Organ nadzorczy wskazuje, że przepisy krajowe powinny zapewniać stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679 celem osiągnięcia skutecznej ochrony praw osób, których dane dotyczą, jak również zapewnienia regulacji dotyczących osób pełniących funkcje publiczne bez wywoływania konfuzji u wykonawców norm co do ich zgodności z przepisami ogólnego rozporządzenia.

Rolą projektodawcy powinno być zarówno wyznaczenie w sposób przejrzysty i rzetelny wszystkim wykonawcom norm sposobów przetwarzania danych osobowych, jak również odpowiedzialności za wykonywanie operacji na danych osobowych, tak aby w sposób proporcjonalny i adekwatny kształtować cały system ochrony danych. Przepisy dotyczące Rejestru Osób Pełniących Niektóre Funkcje Publiczne powinny szczegółowo i kompleksowo regulować kwestie związane z jego prowadzeniem, przetwarzaniem danych, jak i bezpieczeństwem teleinformatycznym. Poprawnie przeprowadzona ocena skutków dla ochrony danych powinna wskazywać związek pomiędzy operacjami wykonywanymi na danych osobowych z konkretnym celem ich przetwarzania. Cel przetwarzania musi być określony w podstawie prawnej, gdy są nią przepisy prawa powszechnie obowiązującego (art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679).

Pragnę podziękować za przedstawienie do zaopiniowania projektowanej ustawy. Uwzględnienie powyższych uwag, mających charakter wskazówek eksperckich, niewątpliwie przyczyni się do stworzenia regulacji zgodnych z przepisami Konstytucji RP oraz ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Łączę wyrazy szacunku,

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

[17] Ustawa z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488).
[18] Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 656).